

Qeyri-islam dini icmalarının nümayəndələri Quba Soyqırım Memorial Kompleksini ziyarət ediblər

Martın 28-də qeyri-islam dini icmalarının nümayəndələri və onların dövləti ilə ölkəmizə gələn xarici qonaqlar Qubaya səfər ediblər. Səfər Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin rəhbərliyi ilə reallaşdı.

AZƏRTAC xəbər verir ki, 1918-ci ildə azərbaycanlılara qarşı törədilmiş soyqırımının 105-ci ildönümü ilə əlaqədar təşkil olunan səfər çərçivəsində qonaqlar əvvəlcə Qubada dağ yəhudilərinin yığcam şəkildə yaşadıkları Qırmızı qəsəbədə yerli icma nümayəndələri ilə görüşüb, burada Ümumdünya Dağ Yəhudilərinin Tarix-Etnoqrafiya Muzeyi və "Giləki" sinaqoqu ilə yaxından tanış olublar.

Bildirilib ki, Qırmızı qəsəbə dünyada İsraildən sonra yəhudilərin ən yığcam yaşadıkları nadir məkandır. "Qafqazın Yerusəlimi" adlandırılan qəsəbədə məskunlaşan yəhudilər uzun illərdir öz adət-ənənələrini yaşadırlar. Burada yəhudilərin dini icması və milli mədəniyyət mərkəzi fəaliyyət göstərir.

Dağ yəhudilərinin Qubada məskunlaşmaları XVIII əsrin ortalarına təsadüf edir. Fətəli xanın Quba xanlığına rəhbərlik etdiyi dövrlərdə ətraf ərazilərdə yaşayan yəhudilər buraya köçməyə başlayıblar. Həmin vaxt salınan yəhudi məhəllələrində 10-dan çox sinaqoq inşa olunub. Uzun illərdir buradakı yəhudilər azərbaycanlılarla birlikdə sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayırlar.

Zəngin memarlıq üslubuna malik Cümə məscidi ilə tanışlıq zamanı qonaqların diqqətinə çatdırılıb ki, məbəd 1802-ci ildə tikilib. Bu məscid təkcə Qubada deyil, bütün Şimal-Şərqi Azərbaycanda ən qədim dini mərkəzlərdən biridir.

Sonra Quba Soyqırım Memorial Kompleksinin ərazisində soyqırım qurbanlarının xatirəsinə ucaldılan abidə ziyarət olunub, soyqırım qurbanlarının xatirəsi birdəqiqətlik sükutla anılıb, dini konfessiyaların nümayəndələri dualar oxuyublar.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Səyavuş Heydərov jurnalistlərə müsahibəsində deyib: "Dünyada gedən proseslər və mənavi böhranın getdikcə dərinləşməsi onu göstərir ki, Azərbaycan dünya üçün

sülhü təbliğ edən bir platforma, strategiya, model yaradıb. Bunun yaranmasında ölkəmizdə mövcud olan bütün dini konfessiyalar, icmalar xüsusi fəallıq göstərərək, xüsusi rol oynayıblar. Hazırda qarşımızda duran başlıca vəzifə bu dəyərlərimizi, milli sərəvətimizi qorumaq, möhkəmləndirmək, gücləndirmək və yeni nəsə ötürməkdir.

Qeyri-islam dini icmalarının nümayəndələri və onların dövləti ilə ölkəmizə gələn xarici qonaqların Qubaya səfəri zamanı yəhudi, xristian və islam icmasının nümayəndələri bir daha erməni separatçılarını, onların havadarlarını sülhə dəvət etdilər. Çağırışımızda artıq düşmənçiliyə son qoymağın zamanının çatdığı, birgə yaşayışın, birlikdə çalışmağın vaxtı olduğu bir daha elan edildi. İcma nümayəndələri Qarabağda yaşayan ermənilərə də müraciət edərək, özlərini nümunə göstərdilər. Necə ki onlar ölkəmizdə xoşbəxt yaşayıb-yaradırlar, erməniləri də Azərbaycanda bu cür xoşbəxt yaşamağa dəvət etdilər. Biz əminliklə deyə bilərik ki, Azərbaycan dünya üçün sülhpərvər, sülhü təbliğ edən gözəl məkana çevrilib. Biz hamılıqla fəxr edirik ki, belə bir ölkədə, belə bir dövlətdə yaşayırıq. Tolerantlıq, multikulturalizm ənənələri, birgə yaşayış bizim həyatımızın ay-

rılmaz bir hissəsidir", - deyərək Səyavuş Heydərov bildirdi.

Səfərdə iştirak edən qeyri-islam dini icmalarının nümayəndələrinin diqqətinə çatdırılıb ki, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə yaradılan Quba Soyqırım Memorial Kompleksi 2013-cü il sentyabrın 18-də açılıb. Kompleksdə XX əsrin əvvəllərində Quba şəhərinin müxtəlif ərazilərinin görüntüləri, o zaman burada aparılan tikinti-quruculuq işləri, əhalinin həyat tərzində fəotolar var. Burada quraşdırılmış sensor ekranlı monitordakı xüsusi xəritədə ermənilərin ötən əsrdə xalqımıza qarşı respublikamızın müxtəlif bölgələrində həyata keçirdikləri soyqırım aktları barədə bir neçə dildə məlumat əldə etmək mümkündür.

Quba soyqırım məzarlığı 2007-ci il aprel 1-də ərazidə torpaq işləri görülməyə başlanıb. Bundan sonra Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun əməkdaşları tərəfindən kütləvi məzarlıqda geniş tədqiqat işləri aparılıb. Tədqiqatlar nəticəsində məzarlığın 1918-ci ildə ermənilərin yerli dinc əhaliyə qarşı törətdikləri soyqırım ilə bağlı olduğu müəyyən edilib.

Vurğulanıb ki, ermənilərin törətdikləri bu soyqırım cinayətinin araşdır-

ılması məqsədilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti tərəfindən Fövqəladə İstintaq Komissiyası yaradılıb. Lakin 1920-ci ildə Xalq Cümhuriyyətinin süqutu ilə bu proses dayandırılıb, baş verənlərin sonadək araşdırılması və hadisələrə müvafiq siyasi-hüquqi qiymət verilməsinin qarşısı alınıb. Yalnız 80 il sonra - 1998-ci il martın 26-da Ulu Öndər Heydər Əliyevin imzaladığı "Azərbaycanlıların soyqırım haqqında" fərmanla həmin dəhşətli hadisələrə adekvat siyasi qiymət verilib və 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımını Günü elan edilib.

Qonaqlar Quba Soyqırım Memorial Kompleksinin xatirə kitabına ürək sözlərini yazıblar.

Səfərdə Azərbaycandakı Dağ Yəhudiləri, "Azərbaycan Respublikasında Katolik kilsəsinin Apostol Prefekturası", Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyası, "Azərbaycan Bibliya Cəmiyyəti", "Yeddinci Günü Adventistləri", "Xilaskar Yevangelik-Lüteranlar", "Bakı şəhəri Yeni Apostol", "Həyat sözü Xristian", Yevangelist Məsihi Baptistlərinin "Aqape", "Həyat sözü", "Həyatverici lütf", "Alov", "Vinyard", "Krişna Şüuru", "Molokan ruhani-xristian" və "Bəhai" dini icmaları təmsil olunub.